

CAP A UNA HISTÒRIA DE LA MÚSICA A MANRESA, A PARTIR DELS MANUSCRITS INÈDITS DE JOAQUIM SARRET I ARBÓS (*1853;†1935) (II).*

ELS ORGANISTES DE LA SEU DE MANRESA

Glòria BALLÚS I CASÒLIVA

Abstract

A previously unknown document from the historian Joaquim Sarret i Arbós concerning the organists from La Seu de Manresa contains much information about the organ, with the earliest report dating from 1496 referring to the organist's responsibilities and to his salary, and further contains a chronological list of the resident organists from 1562 (Miquel Aymerich del Bosch) to the year 1865 (Mariano Matarrodona). The said document adds to our knowledge of the history of the organ and its organists, and thereby contributes to completing the study of the Music Chapel pertaining to the Manresan Collegiate Church.

Resum

Un manuscrit inèdit sobre els organistes de la Seu de Manresa, de l'historiador Joaquim Sarret i Arbós, aporta gran quantitat de dades sobre l'orgue, amb una primera notícia documentada de l'any 1496, amb el salari i les obligacions de l'organista, i amb una cronologia dels organistes des del 1562 (el Rnt. Miquel Aymerich del Bosch) fins a l'any 1865 (amb el Rnt. Mariano Matarrodona). Això permet conèixer la història de l'orgue i l'organització dels organistes, a fi de completar l'estudi de la capella de música de la col·legiata manresana.

El llibret manuscrit¹ de l'historiador manresà Joaquim Sarret i Arbós, amb el títol "*Organistas de la Seu de Manresa. / escrit per / Joaquim Sarret y Arbós / Any 1894*", està datat l'any 1894, com indica la seva portada, es conserva a l'Arxiu Històric Comarcal de Manresa, dins el *Fons Sarret i Arbós*, amb la classificació V/92.

En aquest manuscrit Sarret i Arbós fa una breu història de l'orgue i de l'orguenet de la Seu i una petita biografia dels organistes que van ostentar aquest càrrec, des del 1562 al 1865.

* Aquest article segueix el començat l'any anterior: -BALLÚS CASÒLIVA, Glòria: "Cap una història de la Música a Manresa, a partir dels manuscrits inèdits de Joaquim Sarret i Arbós (*1853;†1935) (I), a *Anuario Musical*, 59 (2004), pp.211-242, que feia referència a la capella de música, als seus mestres de capella i als seus corers. Em referiré, ara, al tercer dels manuscrits inèdits de Joaquim Sarret i Arbós, sobre l'orgue i els organistes de la Seu de Manresa, per oferir tot el "corpus" de la vida musical de la seva capella de música. Agraïixo les facilitats donades pel Sr. Jordi Torné, director de l'Arxiu Històric Comarcal de Manresa, on es conserven els esmentats manuscrits de Joaquim Sarret i Arbós, i també al Dr. Antonio Ezquerro per la seva lectura i revisió.

1. Aquest document està transcrit en el primer capítol de la meua tesi doctoral. -BALLÚS CASÒLIVA, Glòria: *La Música a la col·legiata basílica de Santa Maria de la Seu de Manresa: 1714-1808. Dades documentals per a la seva reconstrucció amb una aproximació al repertori litúrgic conservat*. Barcelona, UAB, 2004.

A la pàgina² del manuscrit³ que porta el número 1, hi ha el segell de color vermell de l'Arxiu Històric Comarcal de Manresa que diu "CIVITAS + MINORISA" amb l'escut de Manresa.

Organistas de la Seu

de

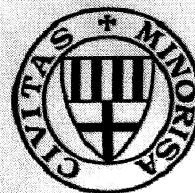
Manresa.

escrit per.

Joaquim Sarret y Arbós

Any 1894.

Portada del manuscrit

Segell de l'Arxiu

[p.1:]

Breu història de l'Orgue

[...]⁴

[p.3:]

Orgue de la Seu de Manresa

"En el llibre del Consell de la Ciutat, el qual comença a l'any 1496, es llegeix que el 12 de Juliol de l'any 1506 els honorables Consellers i Consell general, congregats en el lloc acostumat, resolgueren

2. En un quadernet del mateix paper, escrit sobre una informació de l'orgue de l'any 1616. En un full del mateix paper, a manera de fitxa, escrit sobre una informació de l'orgue de l'any 1618. La marca del paper o filigrana diu "J. Matheu y C^a", malgrat que d'altres no porten marca.

3. Com a criteris d'edició he emprat: 1.- Per optimitzar la lectura en la llengua catalana actual, he optat per "normalitzar" tots aquells girs, modismes i paraules (moltes d'elles en la seva versió castellanitzada en el document original) avui en dia ja recollits per l'Institut d'Estudis Catalans. Per això, els noms de persones també estan normalitzats, com en els casos de *Joseph* que escric *Josep*, i també els tractaments (II-lustre, que es refereix al Capítol de Canonges, o Reverend, que es refereix als preveres, per unificar-los ja que no sempre estan escrits de la mateixa forma, els indico respectivament *Il·ltre.* i *Rnt.*). 2.- Mantinc la mateixa sintaxi de l'original. En els aquells casos que es tracti de cites literals per part de Sarret, mantindré la redacció original. Quan en el transcurs de la narració s'intercalen passatges en llatí o paraules amb un significat específic, els mantinc, bé entre cometes, bé en cursives. De la mateixa manera, quan el manuscrit subratlli determinats passatges o frases, ho mantindré així, transcrivint-los entre cometes o en cursives. En els casos que això sigui possible, i les cites literals siguin de certa extensió, les incorporo en format de caixa baixa i lletra de mida més petita. 3.- Totes les indicacions alienes a la font, incloses per mi per millorar la comprensió lectora, aniran entre claudàtors. 4.- Pel que fa a les anotacions que Sarret afegeix a la transcripció, les anoto entre parèntesis. 5.- Quant a la numeració de pàgines, he de dir que Sarret aprofitava el tipus de paper que tenia a mà en aquell moment i, per tant en cada document fa una numeració diferent. En el cas d'aquest document utilitza quadernets que tenen quatre cares, que numera cada una fins la número 13 i, a partir d'aquesta, numera la primera de cada quatre, -o sigui cada quadernet- i continua la numeració a partir del número 5. Per això la indico entre claudàtors inclòint-hi, a més els canvis de plana dels esmentats documents, que hi apareixen sense numerar, de la següent manera: plec 5 -pàgina sense numerar - pàgina sense numerar - pàgina sense numerar - plec 6 = ho indicaré [p.5A:] [p.5B:] [p.5C:] [p.5D:] [p.6A:], respectivament.

fer construir un Orgue a l'església de la Seu el qual fou col·locat sobre el portal del nord entre els altars de Tots Sants i Sant Nicolau⁵.

Creiem que aquest fou el primer Orgue⁶ que es va fer a Manresa perquè no hem tingut notícia d'altre anterior; i al mateix temps ho confirma l'augment de fabricació que d'aquests instruments hi hagué en el segle XVI, època de gran desenvolupament [...] de la música religiosa.

Un segle després, considerant l'Íltre. Capítol de la Seu que en virtut dels adelantos introduïts en la construcció i combinació dels registres de l'Orgue, aquest era de poca potència per una església tan gran com era la Seu i volent donar més esplendor a les funcions que se celebraven de comú acord amb els obrers i administradors de la Lluminaia de l'Església, resolgueren el 22 de Juliol de l'any 1616⁷, fer construir un Orgue nou de grans [p.4:] dimensions, el qual fos posat sobre el portal de Sant Antoni, "allà on hi ha la capella de la Estaca", entre l'altar de l'Esperit Sant i el de Sant Antoni Abad, amb tal, diu l'acte de deliberació, "que l'altar i retaule de dita Capella fos assentat allà ont estava l'orgue vell⁸ i fos la capella dels canonges"⁹.

Per aquest efecte, el 16 de novembre del mateix any 1616, els Il·luminadors i Obrers de la Seu, d'una part, i Jaume Rubio, escultor de la vila de Moià, de l'altra part, firmaren unes capitulacions o tractes en poder de Salvador Malagarriga, notari de Manresa, sobre la fabrica de la "cara, barana, portales i altres obres necessàries a l'obra i fàbrica de l'orgue de l'església de la Seu", la qual obra prometé el dit Jaume Rubio tenir acabada "pel dia i festa de Pasqua de Resurreccio de l'any 1618".

4. Sarret fa una introducció que no indico, ja que es tracta de conceptes generals, quasi de manual, a propòsit dels orígens remots de l'orgue en el àmbit occidental, però que no aporten cap informació del cas concret de l'orgue a Manresa.

5. Cal remarcar aquesta anotació que fa Sarret i Arbós del que podem considerar el primer orgue que hi ha haver a l'església manresana. Aquest acord dels consellers de la ciutat de data 12 de juliol de 1506, ja parla de "negociar per fer l'orgue" i es troba en el Llibre d'Actes de l'Ajuntament de Manresa "Manuale consilii civitatis Minorise. 1496, maig, 1 - 1515, març 25". Enquadernat en pergami reutilitzat, validat pels notaris Pere Sala, Bernat Satorra, prevère, i Joan Sala. Es conserva a l'Arxiu Històric Comarcal de Manresa. Per la importància que suposa indico a continuació l'acord:

6. Per completar aquestes dades, cal veure el manuscrit de Sarret i Arbós "Historia del Art Musical en Manresa", que dona més dades sobre l'orgue de la Seu. (transcrit en la meua tesi doctoral: -BALLÚS, Glòria: *La Música a la col·legiata op, cit. i -BALLÚS, Glòria: "El órgano de la colegiata de Santa Maria de la Seo de Manresa en el siglo XVII: El memorial de Ramon Petzi", a Actas del V Congreso de Órgano Hispano (Santander, 3-6 de diciembre de 2004)*, en premsa.

7. D'aquest orgue també en parla Magí Cañellas (primer historiador manresà del s. XVII), en el seu llibre "*Descripció de la Grandesa y Antiquitats de la Ciutat de Manresa*" pp.241-242, que diu: "Orga nou de la Iglesia de Manresa. Demunt lo portal de St. Anthony hi ha un orga, lo qual donaren a fer los obrers de la Sey y lluminadors al honorable Francisco Bordons, mestre de orgas de la ciutat de Solsona, pèr preu de =600 £, posanhi dits obrers y lluminadors lo estany; com de tot consta ab acte rebut y testificat en poder del Discret Lluís Torras, nott., sot jornada de 4 Juny 1616, y fonch posat dit orga lo any 1619. Y als [...] Juliol 1506 delliberá la ciutat fer orga en la Seu, que es lo orga vell. Llibre de delliberacions de 1496, nº 40." I a la p.255. diu: "Orga vell. Demunt del portal major está posat un orga molt antich; lo qual serveix de puesto per los menestrils y part dels cantors de la capella, qui los restants estant de frente al orga nou devant de aquell cantant y antonant los officis ab molta solemnitat las demás festivitats a dita Iglesia, qual orga fonch fet lo any 1506, com sen fa menció en lo escrit del orga nou. Consta en lo llibre de delliberacions en la escrivania pública 1496".

8. Per tant hi havia hagut un orgue anterior a l'anomenat "primero" per Sarret, ja a començaments del segle XVI. D'aquesta notícia n'hem anotat l'acord de l'any 1506.

9. Com a peu de pàgina indica la informació que transcriu: El 15 de gener de 1440 en poder de Jaume Guitardes, notari de Manresa, mossèn Ramon de Casanova, Prior del monestir de Sta. Eulalia del Camp de Barcelona, instituí una capellania en la capella construïda sobre el portal de l'església de Santa Maria de Manresa, el qual és al pati on, antigament, era edificada la casa de l'honorable mossèn Berenguer de Manresa. (Consta aquesta fundació en el pergami núm. 14 que és a l'Arxiu de la Seu).

1616. CAPITULATIO SOBRE DE LA FABRICA D'UN ORGUE FAHEDOR A LA SEU DE MANRESA¹⁰

“Die IIII mensis junii anno a nativ^e. MDCXVI Minorise.

En nom de Deu sigui, i de la gloriosa i humil Verge Maria, mare seva. Amen.

De i sobre la fàbrica d'un orgue fahedor a l'església de la Seu de la present ciutat, sobre del portal dit de sant Antoni, per i entre els senyors obrers i els senyors il·luminadors de la L·luminaria vella de la dita església, d'una part, i l'honorable mossèn Francesc Bordons¹¹, mestre d'orgues, ciutadà de la ciutat de Solsona, de part altra, ha estat feta la concordia i capitulació següent:

Primerament ha estat tractat, pactat i concordat entre les dites parts, que dit mossèn Francesc Bordons, d'aquí a tres anys, primer vinents del dia present en endavant comptadors, tingui de fer i fabricar conforme fer i fabricar promet, un orgue conforme està fet i fabricat un orgue per ell, dit Bordons, fet a l'església del monestir de Ntra. Sra. de Montserrat, exceptuat empero que no hi ha d'haver en aquest regalies en lloc; empero del dit registre de regalies, tinga de fer en el joc de la cadireta un registre que es diu simbalet, i tinga de fer també les manxes i tot el [p.2:] que toca a música, entés empero que el dit Bordons en tot el predit, no ha de posar sinò les mans i indústria, i els dits senyors obrers i il·luminadors li tinguin de donar posat en la present ciutat tot el material d'estany, fusta i qualsevol altre material necessari; i dit Bordons tingui de fer les flautes conforme el lloc i l'enfustament allí fahedor, per dits senyors obrers i il·luminadors demanaran.

Item, ha estat pactat i concordat que dits senyors obrers i il·luminadors, ultra dels dits materials, tinguin de donar, conforme donar i pagar prometen al dit senyor Bordons, per raó de dita fabrica, sis-centes lliures, moneda barcelonesa, pagaderes cent lliures d'aquí al dia o festa de nadal, primer vinent; dues-centes lliures del dia de Nadal a un any primer vinent, i les restants tres-centes el dia que l'obra serà posada i acabada bé i decentment, a judici de bons mestres i persones hàbils, eligides per dits senyors obrers i il·luminadors, i les quals persones han de ser pagades pels dits obrers i il·luminadors, i més tinguin de donar al dit senyor Bordons tot el temps que treballarà en dita fabrica, casa franca, apta i acomodada per dita obra en la present ciutat, i per això dits senyors obrers i il·luminadors obligan a dit senyor Bordons tots i sengles bens i drets de dita obra i lluminaria haguts i per haver i de quiscuna de [pàgina següent] dites administracions asoles amb renuntiations necessaries, i jurament, no empero els bens propis, doncs porten en això negoci alieno i dit Senyor Bordons obliga als dits senyors obrers i administradors de dita lluminaria tots i sengles bens, seus mobles i immobles haguts i per haver amb renuntiatió de propi for i altres necessaries i amb jurament.

Testes firmè Mag. Fr. Vinyes consiliari anno presenti R.^{di} D.ⁿⁱ Joannes Novial anonici; Joanes Coll, presbiteri beneficiati cives Minorise; Bernardi Vilatorrada et Raphaelis Bals, mercator; omnium operarios dicte eccle una cum Mauritio Vilomara consiliario absente; R.^{do} Bernardi Matellas, canonic; Raphaelis Scossi, beneficiati ecclesiae Minorise; e Michaelis Gallart et Francisci Banetes civis Minonise illuminator et seu administrator luminarie predictae et dict. Fr. Bordons, qui simil firmant dicta die sunt R.^{di} D.ⁿⁱ Hierominus Canyelles, canonicus; Jacobus Sbert, beneficiatus ecclesiae Minorise, presbiteri; et Jacobus Posa, magister gramatice civic ecclesiae Minorise”. (Arxiu de la Seu).

10. A les tres pàgines d'una quarteta, que acompanya el manuscrit, hi ha la informació de l'any 1616, que transcriu de forma completa.

11. Es deu referir a Francisco Bordons, organer actiu entre 1602 i 1650. Va construir els òrgues de les esglésies de Sant Just i Pastor de Barcelona; del col·legi del Corpus Christi, de València; de la catedral de Solsona; de la Seu de Manresa; de l'església de Nostra Senyora del Carme, de Camprodon; i de Sant Pere, de Terrassa, entre d'altres. Per ampliar informació veure: JAMBOU, Louis: “Bordons. 3. Francisco.” a *Diccionario de la Música Española e Hispanoamericana*, vol. 2. Madrid, SGAE, 1999, pp.630-631.

1616. SOBRE L'ORGUE DE LA SEU DE MANRESA¹²

“Cosa es notoria, i ignorantia, alegar no podeu ni deveu vos mestre Jaume Rubio, escultor de la vila de Moià, que amb acte rebut i testificat en poder del discret mossèn Salvador Malagarriga, notari de la present ciutat de Manresa, a 16 del mes de novembre de l'any 1616, no haiau promés amb tot efecte, fer i fabricar la cara, barany, portalades i altres obres necessaries a l'obra i fabrica de l'orgue de l'església i seu de la ciutat de Manresa, conforme una traça i resgunyo que és en mà i poder del dit notari, i així mateix no podeu ni deveu ignorar que no haguet promés i que tindrien feta i acabada la meitat de l'obra de la cara gran del dit orgue i barana d'aquell, pel dia i festa de Pasqua de Resurrecció proppassada de 1618. I com dit temps prefigit sigui ja passat, i no sols no haiau feta la meitat de la dita obra, com havien promés, però ni la quarta part de la dita obra, i és de manera que mestre Bordons, mestre organista de Solsona, i qui s'emprés de fer l'obra i música necessaria del dit orgue, per culpa i falta vostra i per no tenir vos feta dita obra, ha de parar i cesar de posar i asentar dita música i obra que a ell li toca; per això, i altrament els administradors i Il·luminadors de la dita Església de Manresa, eo per ells llur l·legitim procurador, vos requereixent que tingau per bé complir el promés altrament [pàgina següent:] protesten a gastos i despeses vostres, posar oficials i mestres a la dita obra, segons la facultat a ells donada i concedida al dit acte i instrument, i així mateix de tots els gastos i despeses que per dita vostra negligencia, per mort i culpa els deuria fer i sustentar i de prosehí ni renuntiar contra de vos i vostres bens i de les demés coses licites i permeses de protestar requerint a vos notari...et”.

Be sabeu és ignorantia allegar no podeu ni deveu vos mestre Joan Vilar, fuster de la present ciutat, que amb acte rebut i testificat en poder del discret mossèn Salvador Malagarriga, notari de la present ciutat, haveu promés tenir amb tot efecte acabada tota la fàbrica de l'orgue, això és, tota l'arquitectura de la cara principal de dit orgue i cadireta, sostre i portals d'aquell amb el modo i forma en lo dit acte contingut, dintre dos anys, que aleshores havia començat còrrer l'1 de gener de 1617, de manera que no obstant vostre promesa i que el dit temps sigui ja discorregut i passat, hem ordenat de fer i acabar dita obra, a bé que se'ns sigui donat tot el que per part d'aquest mestre Jaume Rubio imaginai-re o escultor, vos era estat promés en raó de les quantitats vos havia promeses donar per lo preu de la dita obra; [pàgina següent:] per això, i altrament dit Jaume Rubio, o per ell són legitim procurador, vos requereix que sens mora ni tardança alguna, tingau per bé de donar fi a la dita obra, de tal manera que no s'estigui per vos ni vostra tardança i mora lo poder acabar la fabrica de talla del dit orgue i afinar la música d'aquell, atés que està pactat que mossèn Francisco Bordons, mestre d'organs ha de venir dins un mes, i deurà finir dit orgue altrament, si lo contrari per vos fet serà lo que nos creu protesta de tots els danys i gastos, interessos i despeses que per causa de vostra negligencia i mora esdevindrà fer i suportar i de les demés coses licites i permeses de protestar, requerint vos notari...et”.

“Requesta contra Joan Vilar, fuster, a instancia de Jacinto Rubio, com a procurador de Jaume Rubio, escultor de la villa de Moià. 28 de gener de 1619”.

[continua p.4:] El primer dia de gener de 1617, el dit mestre Rubio, escultor, de una part, i Joan Vilar, fuster, de l'altra part, firmaren tractes en poder del mateix notari sobre *l'arquitectura de la cara principal del orgue, cadireta, sostre i portals de aquell*.

I el dia 4 de juny del mateix any, els dits Il·luminadors i obrers de la Seu, de una part, [p.5:] i Francisco Bordons, mestre orguener de Solsona, de l'altra part, firmaren contracte en poder de Lluís Torras, notari, sobre el proveir l'Orgue *de la musica necessaria*, pel preu de £600, posant-hi dits Obrers i Il·luminadors l'estany¹³.

12. Informació afegida al manuscrit, en una quarteta, escrita en tres pàgines, que transcriu a continuació, de forma completa.

13. Aquí el manuscrit de Sarret anota: “(Tinc la còpia)”, còpia que no es troba entre els manuscrits de Sarret.

Aixís estaven les coses, i com vingué el dia pactat en que el dit Jaume Rubio, escultor, havia de tenir l'obra acabada i aquesta no ho era, amb tal que l'organer no podia posar la música com estava pactat, els Il·luminadors i Obrers de la Seu requeriren davant notari al dit escultor encarregat de l'obra, amb la forma següent:

Cosa es notoria i ignorant, alegar no podeu ni deveu vos, mestre Jaume Rubio, escultor de la vila de Moià que amb acte rebut i testificat en poder del discret m^o Salvador Malagarriga, notari de la present ciutat de Manresa, als 16 del mes de novembre del any 1616, no hagi promés amb tot efecte fer i fabricar la cara, barana i portalades, i altres obres necessaries a la obra i fabrica del orgue de la Iglesia i Seu de la ciutat de Manresa [p.6:] conforme una trasa i rasgunyo que és en mà i poder del dit notari i aixi mateix no podeu, ni deveu ignorar que no hagi promés, i que trindieu feta i acabada la meitat de l'obra de la cara gran del dit orgue i barana de aquell pel dia i festa de Pasqua de Resurrecció propassada de 1618; i com dit temps prefixat sigui ja passat i no sols no hagi feta la meitat de la dita obra, com havieu promés, però ni la quarta part de la dita obra i és de manera que mestre Bordons, mestre organista de Solsona, i que s'ha emprés de fer l'obra i música necessària del dit orgue per culpa i falta vostra, i per no tenir vos feta dita obra, ha de parar i cessar de posar i assentar dita música i obra que a ell li toca; per això i altrament els administradors i Illuminadors de la dita Iglesia de Manresa, "eo" per ells llur l·legítim procurador, vos requerexent que tingan per bé complir el promés altrament protestant a gastos i despeses vostres, posar oficials i mestres a la dita obra segons la facultat a ells donada i concedida amb dit acte i instrument, i aixi mateix, de tots els gastos i despeses que per dita vostra negligència per mort i culpa els deuria fer i sustentar i de proseguir ni renunciar contra de vos i vostres bens, i de les demés coses lícites i permeses de protestar requerint a vos notari etc..."

[p.7:] Al trobar-se amb aquesta requesta el dit mestre Jaume Rubio, que creia no ser per la seva culpa el que sufrís demora l'obra i fàbrica de l'Orgue de la Seu, es va apresurar a requerir al mestre fuster Joan Vilar del modo següent:

"Bé sabeu i ignorancia alegar no podeu ni deveu vos, mestre Joan Vilar, fuster de la present ciutat, que amb acte rebut i testificat en poder del discret m^o Salvador Malagarriga, notari de la present ciutat, havieu promés tenir amb tot efecte acabada tota la fàbrica de l'Orgue, això és tota l'arquitectura de la cara principal de dit Orgue i cadireta, sostre i portals d'aquell amb el mode i forma en el dit acte contingut dintre dos anys que aleshores havia començat a córrer, el dia 1 de Janer de 1617, de manera que no obstant vostra promesa i que el dit temps sigui ja discorregut i passat, haveu deixat de fer i acabar dita obra a bé que se'ns sigui donat tot el que per part d'aquesta, de mestre Jaume Rubio, imagineire, o escultor us havia estat promés en raó de les quantitats us havia promés donar pel preu de la dita obra, per això i altrament dit Jaume Rubio, o per ell el seu l·legítim procurador, us requereix que sense demora n'hi tardança alguna tingueu per bé de donar fi a la dita [p.8:] obra de tal manera que no s'estigui per vos ni vostra tardança i demora el poder acabar la fàbrica de talla del dit orga i afinar la música d'aquell, atès que està pactat que m^a fran.co Bordons, mestre de Organs, ha de venir dintre un mes i durà finit dit orgue; altrament si el contrari per vos fet serà el que nos creu protesta de tots els danys i gastos, interessos i despeses que per causa de vostra negligència i demora, esdevindrà fer i suportar, i de les demés coses lícites i permeses de protestar requerint a vos notari etc..."

Fou feta aquesta requesta a instància de Jacinto Rubio, com a procurador de Jaume Rubio, escultor de la vila de Moià, a 28 de gener de 1619¹⁴.

El dia de Nadal (25 de desembre) de l'any 1619, començà a funcionar l'orgue nou a l'església de la Seu.

14. Com a peu de pàgina diu: "Està en el plec *Organista i Mestre de Capella* a l'Arxiu de la Seu".

Les portes que el tanquen foren pintades per Joan Balil, mallorquí, a l'any 1640 pel preu de £70¹⁵.

La *carassa* o testa que penja sota de l'orgue, representa al gegant Goliat abatut en el seu orgull pel noi David, gran psalmista i cantador de les [p.9:] glories i alabances del Déu d'Israel, o bé el poder de l'Església Catòlica contra els moros i les demés heretgies.

En les festes de Nadal, Cap d'any i Reis a l'acabar-se els Oficis divinals la *carassa* gira els ulls per medi d'una maquinaria, i donant forts ronc obre la boca de la qual surten confits i dolces que, amb gran avalot i gatzara, arreplega la *mainada* que està esperant sota l'orgue”.

ORGUE DE LA SEU¹⁶

1618, 7 d'abril: En el Consell general de la ciutat d'aquell dia i aprovat el dia 22 del mateix, pel batlle de Manresa, varen fer la deliberació següent:

“Primo ordenaren i deliberaren dits magnífics Consellers i Consell general, que es consenti com amb tenor de la present deliberació, consentin en que els obrers de l'església de Manresa i els il·luminadors de la lluminaria vella de l'església de Manresa, assignen i consignen als il·luminadors de la lluminaria vella de dita església, que avui són i seràn per temps per un quinqueni primer vinent, la renda que la universitat d'aquesta ciutat fa a la dita obra i lluminaria quiscún any per obs de la fàbrica de l'orgue que es fa en dita església”.

1620, 4 d'abril: En altre Consell celebrat aquest dia i aprovat per dit batlle el dia 6 del mateix, es feu la següent:

“Item, atés i considerat que per part dels administradors de la fàbrica de l'orgue novament construït a l'església de la present ciutat, ha estat representat en el present Consell, que per raó de dita fàbrica devien grans quantitats de diners a diverses persones, per les quals patien gran interessos. Per això, ordenaren i deliberaren dits magnífics Consellers i Consell general que per a subvenció a dita necessitat i pagar dits deutes, i remediari dits interessos i danys, siguin bestrets de diners de la ciutat i taula dels canvis o depòsits de la present ciutat de Manresa i del compte novament fet, i que tenen els senyors Consellers en dita taula de diversos comptes als il·luminadors de la lluminaria vella i obrers de la dita Seu de Manresa respectives, les anyades que se'ls deu i resten a pagar d'aquelles cinc anyades que amb consentiment del present Consell consignaren a Pere Dulachs d'aquells dos censals d'una pensió, l'un de trenta vuit lliures, que fa la ciutat a dita lluminaria vella, i l'altra de quaranta dues lliures barceloneses que fa [pàgina següent:] dita ciutat a l'obra de dita Seu quiscún any, en certs terminis i ultra d'aquelles, la meitat de les deu anyades apres primers vinents, de dits dos censals amb que dits diners bestrets serviran per pagar els deutes i mals fa la administració de dita fàbrica de l'orgue, coneguda del Srs. Consellers i que per això, siguin dits diners trets de dit compte i girats en dita taula a dits senyors Consellers, creant-los compte nou del qual dits senyors Consellers puguin en la taula o altrament fer les partides i girades necessaries, volent que dits diners siguin donats i pagats en la forma i modo dits senyors Consellers ordenaren, encarregant-ho que miren siguin redimits i pagats de dits diners, dits deutes i mals, deixant-lo a llur bona discreció, amb la intenció del Consell sigui que les altres mitges anyades siguin i serveixin per subvenir a les necessitats que, a dita lluminaria i obra respectiva, ocorreran quiscún any, ordenant que la clavari quiscún any depase en la dita taula els dits diners bestrets, així com es causen en el dit compte, fins aquell sigui i siguin pagats integrament dits diners, restituits i tornats en el dit compte d'on seran extrets”.

15. En referència a les quantitats dels pagament que estan indicades com a lliures, sous i diners, faig servir els signes que els corresponen: lliura barcelonesa = £, i sous = ?. I per indicar-ho faig servir el criteri internacionals. Per exemple 3 lliures 5 sous 9 diners escriuré: £3 5? 9.

16. En full afegit al manuscrit hi ha la informació que a continuació transcriu.

Els administradors són: Sr. Joan Novial, canonge; mossèn Josep Capdepós, beneficiats; mossèn Jaume Llíucia i mossèn Gaspar Dalmau.
(Plec església de la Seu. Arxiu Municipal).

Organet de la Seu¹⁷

“A l’any 1636, el canonge de la Seu, mossèn Francisco Fadre, organista, feu construir un organet portatil que servia per acompanyar les lletras o villancicos que es cantaven en les processons que es feien per la ciutat.

Aqueix organet fou compost de les flautes de l’orgue de l’església de Sant Miquel d’aquesta ciutat¹⁸.

L’Iltre. Capítol, a 18 del mes d’abril del mateix any 1636, deliberà “*que es pagui dels diners de les carniceries, l’organet portatil que el canonge Fadre havia fet fer a mossèn Gatajies, el qual organet ha costat de primera compra cent deu lliures*”¹⁹.

[p.10:] Comunicada la deliberació a la Rnt. Comunitat de dita església, el 30 d’abril, tornà de resposta que “*li està molt bé la compra de l’organet amb diners de les carniceries, amb tal que dit organet portatil no pogués sortir de l’església, sinó fos per servei d’ella, així en processons com en qualsevol part que dita església anés, i aquell volgués fer aportar així per son gust i regalo, com també pel seu descans, i no altrament*”. Resolucions Capítol. Arxiu de la Seu”.

Salari i obligacions de l’Organista

L’Iltre. Capítol de la Seu elegeix i proveeix el càrrec o ofici d’Organista de la mateixa manera que elegeix i proveeix l’ofici de Mestre de Capella.[...].

El salari de l’Organista, segons la renombrada Concordia de Tauler, era de £40 quiscún any i la distribució de Beneficiat; i si no era Beneficiat se li donava fins a £70, amb obligació de tocar l’Orgue, sense cap retribució, en les festes i solemnitats següents:

- . Per les Octaves de la Nativitat del Senyor
- . L’Octava de l’Epifania
- . L’Octava de la Resurrecció
- . [p.11:]. L’Octava de l’Ascensió
- . L’Octava de Pentecosta
- . L’Octava de Corpus
- . L’Octava de Sant Joan Baptista
- . L’Octava de Sant Pere
- . L’Octava de Ntra. Sra. d’Agost
- . L’Octava de Sant Agustí
- . L’Octava de Ntra. Sra. de Setembre
- . L’Octava de l’edificació de l’Església
- . L’Octava de Tots Sants
- . L’Octava de la Concepció
- . Tots els dobles i cap d’Octaves

17. Com a recopilació de les diferents informacions que sobre l’orgue de la Seu indica Sarret, en els seus tres manuscrits, podem esmentar les següents dades: any 1485: Construcció d’un orgue; any 1506: S’aprova fer un orgue i situar-lo al portal nord; any 1517: L’orgue es tanca amb clau perquè el toquen molts i es malmet; any 1521: L’organista és Mossèn Vinyes; any 1562: S’anomena Miquel Aymerich del Bosch mestre de cant i orgue; any 1599: S’afegeixen registres a l’orgue; any 1616: S’encarrega la construcció d’un orgue nou; 1636: S’encarrega un orgue portàtil; any 1723: Es fa la renovació de l’orgue gran, cremat el 1714.

18. Com a peu de pàgina diu: “Codice Canyellas”. Senyal que abans ja hi havia orgue, no sols a la Seu, sinó també en aquella parròquia.

19. Com a peu de pàgina diu: “Llibre Resolucions Capítol. Arxiu de la Seu”.

- . Els dissabtes que es farà de Ntra. Sra.
- . I el divendres abans a vespres si no es que s'inserta algún sant semidoble
- . La vigilia de l'Epifania
- . La vigilia de Nadal
- . La vigilia de Pentecosta
- . La vigilia de Pasqua de Resurrecció
- . El Dijous Sant a l'Ofici
- . Els tercers diumenges el *Te Deum Laudamus* i *Benedictus* acceptat d'Advent i Quaresma²⁰.

A més té obligació l'Organista de portar el cant del Cor en absència del Mestre de Capella [p.12:] i cuidar de la Capella, s'enten en les ocasions que no ha de tocar l'Orgue.

Tenia obligació l'Organista d'ensenyar als Corers i altres de la Capella que volien aprendre a tocar l'Orgue, donant-los lliçó tots els dies.

Havia d'assistir a les ambaixades²¹ junt amb el Mestre de Capella en totes les ocasions que se li ordenava. I com a oficial de l'Iltre. Capítol, havia d'assistir a la possessió del Paborde i Canonges, associant-se al nou promogut en tots els actes que es féssin per prendre possessió. Se li donava per dita assistència 25φ.

Quan havia d'ausentar-se pels seus negocis, l'Organista havia de demanar llicència al Paborde i en la seva absència el Vicari general o bé el Degà de l'Iltre. Capítol, guardant-se molt bé de contrafer cada una d'aquestes obligacions si no volia incórrer en la multa, que segons causa li imposava l'Iltre. Paborde i Capítol reunits²².

Algunes d'aquestes obligacions han caducat per raó d'haver-se canviat el regiment i administració de les Quotidianes, i per haver-se refundit els dos càrrecs d'Organista i Mestre de Capella en una mateixa persona, com veurem més endavant”.

[p.13:]²³

Organistes de la Seu

“És raó certa que havent-hi orgue a l'església de la Seu a l'any 1506, com hem dit, hi hauria qui el toqués fos o no fos nomenat com a Organista, amb fundació o bé amb capítols més o menys pactats i concordats.

Nosaltres fins ara, no hem trobat altre Organista anterior a l'any 1562. De manera que podem suposar, mentre altres notícies no trobem que els primers exercirien dit càrrec a compliment de l'obligació en la residència, això és, no percebint retribució alguna sino la que produïen el benefici i les quotidianes distribuïdes; més ben dit, eren organistes per ofici a la música, com succeïa en altres comunitats religioses.

A més, podia comptar aquell que tocava l'orgue, amb el que donaven les Confraries, quiscun any per tocar l'orgue en les festivitats que celebraven.

De totes maneres començarem la llista dels organistes que han exercit aquest càrrec a la nostra Seu, justificant-ho amb els pocs o molts dats que de quiscun d'ells hem trobat, els quals, és cert, ens han costat molt treball”.

[p.2:] RNT. MIQUEL AYMERICH DEL BOSCH, 1562-1585

“El Rnt. Miquel Aymerich del Bosch posseïa un benefici en l'altar de Santa Anna a la Seu [p.3:] i pretenia, segons drets, altre benefici sota invocació de la Transfixió de la Verge Maria, fundat a l'altar

20. Com a peu de pàgina diu: “Codice Canyelles, pàgina 121”.

21. Això demostra el rang de servitud que tenia.

22. Com a peu de pàgina diu: “Consueta del Paborde escrita a l'any 1725 pel Dr. Jacinto Romanyà, Paborde de Manresa. Arxiu de la Seu”.

23. A aquesta pàgina li correspon com a numeració el 13, però sembla rectificat i, a més, li correspon el número 1 de l'apartat que comença d'organistes.

major de la mateixa, el qual posseïa el Rnt. Bartomeu Brossa, de la vila de Bagà, bisbat d'Urgell. De la possessió d'aquest últim benefici tenien els dits preveres un pleit en el consistori i cort del vicariat de l'Illm. Sr. Bisbe de Vic; i el dia 13 de novembre de 1540 firmaren, davant notari, una capitulació amb la qual concordaren que el Rnt. Aymerich faria renuncia del benefici de Santa Anna, que posseïa, a favor del Rnt. Brossa, amb el ben entés que aquest havia de cedir-li el benefici de la Transfixió de la Verge, a l'altar major, donant-li el dit Rnt Aymerich *quaranta sous anuals* de pensió sobre el benefici que posseïria²⁴.

[p.2:] En el llibre de concordies velles que hi ha a l'Arxiu de la Seu, signat amb el n° 1, a la plana 98, hi trobem la següent nota: "*En el full 46 del llibre primer d'Aniversaris es troba que, a 6 de març de l'any 1562, davant del notari Antich Sala, els Canonges donaren el mestrat de cant i orgue a mossèn Miquel Aymarich del Bosch*"²⁵.

Encara que aquesta nota digui haver-se donat el mestrat de cant i orgue, no vol dir, ni podem creure que el mestrat de cant sigui el càrrec de Mestre de Capella, perquè ja recordarem que la fundació d'aquest càrrec fou a l'any 1611, com hem vist amb document autèntic; sino que vol dir, que l'organista, aleshores, havia de dirigir el cant del Cor, això és el *cant pla o gregorià*, que estava molt en ús a la nostra església.

I com moltes de les pïes fundacions eren amb el ben entés d'acompanyar l'orgue el cant dels capellans, per això donaven a l'Organista el títol de mestre de cant i orgue.

[p.3:] Llegim en "*el llibre de comptes de les despeses, que són fetes a la confraria de Sant Nicolau*", que comença a 15 de juny de 1573, la primera pòlissa que diu: "*més a mossèn Bosch per sonar l'orgue £1*".

Creiem que es refereix al mateix organista Rnt. Aymerich del Bosch, perquè totes les demás pòlisses que consten en el dit llibre, no sols les referents a l'organista sinò a altres, són escrites [p.4:] amb poques paraules com la dita, i això fa sospitar que el receptor de la confraria, per estalviar lletres i temps, posaria el sol nom de mossèn Bosch per designar l'Organista.

A més, a la llista dels beneficiats que hi havia a la Seu, en aquell temps, no consta el nom de mossèn Bosch, ni es troba en els llibres cap notícia d'aquest nom, sino de mossèn Aymerich del Bosch".

[p.5A:] RNT. AGUSTÍ VINYES, 1585-1595

"És un dels antics organistes de la Seu de Manresa que més coneixem per l'acopi de dades que d'ell hem trobat.

El testament que feu a 5 dies del mes de desembre de l'any 1581, en poder de Pere Torras, notari de Manresa (del qual en tenim copia) diu que era fill d'aquesta ciutat i que en dit any 1583 era beneficiat de l'església parroquial de la vila d'Igualada.

Al cap de poc temps vingué a Manresa per exercir el càrrec d'organista a la Seu, segons podem entendre amb la nota següent del llibre de comptes de la Luminaria vella de dita església.

1581, 30 de desembre. "*Més tinc pagat a mossèn Agustí Vinyes per sonar l'orgue per tot l'any 1585, quatre lliures*".

Sapigut és que l'administració de la confraria de la Luminaria, com quasi totes les demás confraries començava a primer de juliol de tots els anys, així és que els comptes de la nova administració que es nomenava quiscún [p.5B:] any s'entenen des de la sobre dita data.

24. Aquest paràgraf es troba situat entre la pàgina 13B i 13C, però per indicació manuscrita de Sarret i Arbós correspon com a primer fragment.

25. Cal remarcar la data de 1562, quan es nomena el primer organista. Quelcom que ens porta a dues hipòtesis: a) Segurament els primers organistes exercirien el càrrec sense tenir-lo especificat, i per tant no percebrien cap retribució concreta que portaria adherit el "treball" de tocar l'orgue; i/o b) També podem suposar que fins l'any 1562 no hi hauria un orgue en condicions òptimes i, per tant, fins aquest moment no sorgiria l'interès d'instituir "l'ofici d'organista" per intervenir i donar un major lluíment a les celebracions litúrgiques de l'església de la Seu.

Doncs, segons la pòlissa, el Rnt. Vinyes començà a exercir el càrrec d'Organista a la Seu, a mitjans de l'any 1585.

El mateix diu el llibre de comptes de la confraria de Sant Nicolau, i tant en aquest com en l'altre que hem dit, van continuades les pòlisses de l'Organista a favor de mossèn Vinyes fins l'any 1595, en que morí, segons diu la següent partida d'òbit, que copiem dels llibres de l'Arxiu Parroquial.

“Dimecres a vint i dos de desembre de l'any de la nativitat del senyor mil cinc-cents noranta cinc, morí el venerable mossèn Agustí Vinyes, prevere, residint a l'església de Santa Maria de Manresa i organista d'aquella. Rebé el sagrament de la penitència i extremaunció, feu testament en poder del discret mossèn Pere Torres, notari, i morí a la casa de la seva habitació, la qual és aprop de la sagristia de dita església. Està sepultat en el claustre de dita església, en la sepultura del seus pares”. (Llibre d'Òbits de 1582 a 1607. Arxiu Parroquial).

En el referit llibre de la Lluminaria hi trobem la següent nota:

1595, 23 de desembre: *“Mes he pagat per la sepultura de mossèn Vinyes, 6 diners”.*

Aquesta quantitat que pagava la confraria era per portar la cera, això és, pels *minyons* que portaven els ciris en el dia de la sepultura com [p.5C:] hem consignat en altres.

Més avall del mateix llibre hi ha un albarà del marmesor de mossèn Vinyes que diu: *“En Bernat Soler Ferran, marmesor del quondam mossèn Agustí Vinyes, he rebut quatre lliures, dic £4 i són pel salari de l'orgue, el qual fins a Tots Sants hi tinc les rebudes; això és, en tinc rebuts mossèn Vinyes £1 2ø i mossèn Ibert, pel lloguer de la casa, £2, i jo de comptants, 9 rals, que tot junt fa dita suma de quatre lliures, i per la veritat faig el present albarà, a 25 de maig de 1596”.* (Llibre citat).

En el citat testament de mossèn Vinyes hi ha una clàusula molt curiosa, que prova el carinyo que tenia al càrrec d'organista. Diu així: *“Prenc dels meus bens i vull que per dits marmesors meus, siguin distribuïdes vint lliures, dic £20, moneda barcelonesa, la qual sepultura vull es fasi d'Assumptione Beate Marie amb so d'orgue; el demás ho deixo a arbitre de dits marmesors meus, etc...”*

Consta en els llibres de pòlisses de les confraries i Quotidianes, que tot el temps que estigué vacant l'ofici d'organista a la Seu, per raó de l'enfermetat i mort de mossèn Vinyes, serviren d'interin els següents”.

RNT. MARTÍ PADRÓ, TOT L'ANY 1595

[p.5D:] RNT. MAURICI CASANOVAS, A L'ANY 1596, I PART DE 1597

“Com es pot veure amb les següents pòlisses:

Més a 15 de setembre de 1596 “tinc pagat a mossèn Casanovas, organista vint rals en paga de quatre lliures, paga la Lluminaria per sonar de l'orgue tinc li donat £2”²⁶. (Llibre de la Lluminaria. Arxiu de la Seu)”.
.

RNT. JOAN NOVIAL, 1597-1598

1598, *“Més tinc donat a mossèn Joan Novial, pel que ha tocat l'orgue dos mesos i mig, a la Seu de Manresa, a voluntat del Sr. Canonge Gaver, iluminador, tretze sous i mig”.* (Llibre citat).

[p.6A:] RNT. PERE GIL, 1598-1603

“L'Íltre. Capítol de la Seu elegí Organista de l'església a mossèn Gil, a l'any 1598.

La primera pòlissa que se li firma és del procurador de la confraria de la Lluminaria, a últims de desembre de dit any, la qual és com segueix:

26. En el manuscrit de Sarret, aquesta informació està escrita a continuació del nom del Rnt. Joan Novial.

“*Mes tinc donat a mossèn Gil, l’organista, per mig any de sonar l’orgue, quaranta sous, els quals a girat a mossèn Joan Novial*”. (Llibre de la confraria).

Amb el que sembla que mossèn Gil respectà els bons serveis que havia fet a l’Església l’organista interí, mossèn Novial, i per això volgué que aquest acabés la servitud per tot l’any 1598, donant-li la retribució que a ell expectava.

No sols era pràctic en tocar l’orgue, mossèn Gil, sinò que també era organer, això és, sabia compondre i afinar l’orgue quant era menester.

Ho justifica la següent curiosa pòlissa que trobem en el repetit llibre de la Lluminaia:

1599, 25 de gener: “*Més tinc donat amb pòlissa a mossèn Gil, organista, mestre d’orgue d’afinar, i per tot gasto i ajudes, i set o vuit flautes que té afegides i tot renovat, i peces posades i “sostinidos” de flautes, quaranta i una lliures, dic: £41*”.

[p.6B:] Fins l’any 1603 van continuades, en els llibres citats, les pòlisses a favor de mossèn Pere Gil.

No hem trobat cap nota que digui haver mort a Manresa, quelcom ens fa creure que sent com era tant pràctic en la música, faria oposicions i es traslladaria a una altra part”.

RNT. JOSEP SABATER, 1603-1616

“Escases són les noves que respecte a dit mestre organista hem trobat fins ara.

Una deliberació de l’Iltre. Capítol de la Seu, feta el 10 de maig de l’any 1616, ens dóna compte d’haver succeït el Rnt. Josep Sabater a mossèn Pere Gil, en el càrrec d’Organista.

Aquesta deliberació diu, a més, que després de mort mossèn Sabater, servia d’interí mossèn Posa, mestre de l’estudi; i que al ser nomenat organista en la data dita el Rnt. Jaume Bena, l’Iltre. Capítol resolgué pagar a aquell “*pel que havia sonat l’orgue de després que mossèn Josep Sabater era mort, i també que de part de dit Capítol li fessin gràcies, no obstant això la paga de la mercè l’havia feta per tocar l’orgue*”. (Llibre de Resolucions Capítol).

[p.6C:] Morí el Rnt. Sabater el 26 de juny de l’any 1616, com es pot veure amb la següent partida d’òbit.

“*En el dia 26 de juny any de la nativitat del Senyor 1616, a les sis hores de la tarda, morí el Rnt. Josep Sabater, prevere, organista de la Seu de Manresa, a la casa de la habitació de mossèn Sabater el seu pare, la qual és a la plaça Major; rebé el sagrament de l’extremaunció; està sepultat a la Seu, al peu del solpasser del portal major; ha fet testament en poder del discret mossèn Magí Calvo, notari*”. (Llibre d’Òbits de 1608 a 1642. Arxiu Parroquial)”.

[p.6D] RNT. JAUME BENA, 1616-1635

“Veient l’Iltre. Capítol que mossèn Sabater estava impossibilitat de poder exercir el càrrec d’Organista de la Seu, amb deliberació feta el 10 de maig de l’any 1616, resolgué “*pendre per Organista al Rnt. Jaume Bena, fill d’Antoni Bena, alias el pastoret, i que se li dongués tot el que té l’orgue de renda i la distribució i lloc en el cor com s’acostuma*”. (Llibre de Resolucions del Capítol).

Ja hem vist al parlar de l’orgue nou de l’església de la Seu que, en aquest any 1616, es ferent els capítols de fàbrica.

I no és estrany que fos així, perquè l’orgue que hi havia, el primer a la Seu, era molt vell i quasi inservible, com hem vist en el seu lloc, i sent mossèn Bena, molt pràctic en l’exercici d’organista, segons diu l’esmentada deliberació de l’Iltre. Capítol, “*amb tal que encantava al sentir-lo*”, es reuniren algunes confraries, juntament amb dit Capítol, i el 22 de juliol del mateix any es resolgué fer construir un orgue nou.

Encara que n’era fill, no morí a Manresa”.

[p. 7A:] Iltre. DR. FRANCESC FADRE, CANONGE, 1635-1660

“A la busca d’organistes de la nostra església de la Seu sufrim un període de intermitència degut, sens dubte, al faltar a l’arxiu de dita església molts llibres i documents, per raó de les cremes que ha sofert.

Per altra part, en el llibre de resolucions de l'Iltre. Cabildo, que és a on podiem haver trobat algun o alguns nomenaments d'organista, hi falten fulls, que corresponen a l'any 1659 i 1660; així és que no podem dir de cert si en aquest període hi havia un organista que nosaltres no coneixem.

No obstant això, podem fer un raciocini acertat, si atenem de la manera que estava el mestrat de la Capella en aquella època.

Primerament devem recordar a l'insigne Canonge de la Seu, Iltre. Dr. Francesc Fadre, que era molt expert en la música, i sobre tot en tocar l'orgue.

Al seu cuidado, com hem vist, corregué fer construir l'organet portàtil de la Seu, a l'any 1636, que era mestre de Capella.

Al ser nomenat mossèn Pere Estruch, a l'any 1643, deixà dit Canonge el mestrat de cant i no el [p.7B:] veiem figurar més a la Capella de música fins l'any 1654, en que després de mort el mestre s'encarregà de nou del mestrat de cant, que va exercir d'interí fins l'any 1656, en que fou elegit mossèn Anton Pelegrí. I com en el llibre de pòlisses, que sembla és el millor per aquest cas, no hi trobem, el nom de cap altre organista, sino els que coneixem podem dir que després de mossèn Bena fou organista de la Seu, a l'ensem que Mestre de Capella, el Dr. Francesc Fadre, fins el dia del seu òbit, que fou a l'any 1660, segons la següent partida:

“Dissabte, a onze del mes de setembre any de la nativitat del Senyor mil sis-cents seixanta, a les cinc hores de la tarda, morí el Rnt. Sr. Francesc Fadre, canonge i infermer de la Seu de Manresa, a casa de la seva habitació, la qual és en el carrer de Galceran Andreu; rebé els sagraments; està sepultat a la Seu davant la capella de Sant Francesc²⁷, al corredor de dalt”. (Llibre d'òbits de 1643 a 1664. Arxiu Parroquial).

Aixís, doncs, continuant la nostra tasca direm que mossèn Bena fou organista de 1616 a 1635 i el canonge Francesc Fadre de 1635 a 1660”.

[p.7C:] RNT. JAUME SIROSA, 1660-1665

“Per les raons dites no podem fixar el temps en que mossèn Siroso fou nomenat Organista; però devem creure que seria després de la mort del canonge Fadre²⁸.

A l'any 1662 consta el seu nom en la llista dels residents que assistiren a les funcions que es celebraren a la Seu per obsequiar a la Puríssima Concepció de Maria Santíssima.

Fou Organista mossèn Siroso fins l'any 1665, segons consta a la següent partida:

“Divendres a vint-i-cinc de setembre de l'any de la nativitat del Senyor mil sis-cents seixanta cinc, entre les tres i les quatre hores de la tarda, morí mossèn Jaume Siroso, prevere, beneficiat i Organista de la Seu, a la casa de la seva habitació, la qual és a la Mola de la Seu; rebé els sagraments de l'església; està sepultat a la Seu, a la tomba del Santíssim Sagrament”. (Llibre d'òbits de 1665 a 1688. Arxiu Parroquial)”.

[p.7D:] RNT. ESTEVE LLOR, 1665-1668

“Després de morir mossèn Siroso, l'Iltre. Capítol deliberà que fins a tant s'hagués nomenat Organista, “es supliqués a un llicenciat que hi havia” a ciutat es servís tocar l'orgue.

I a 26 de setembre de l'any 1665, varen fer-se edictes posant en ells les obligacions de l'Organista, de Manresa amb els lucrex poc més o menys que percibia. Aquestes edictes s'enviaren a Barcelona,

27. Com a peu de pàgina diu: “Dit altar de Sant Francesc és avui dia l'altar de Sant Pau, al costat de la capella de les campanes”.

28. A llapis, al costat, diu: “El trobem en 1652”.

Tarragona, Lleida, Cervera, Vic i Girona²⁹, fixant el dia de l'examen o bé oposicions per dit càrrec el 21 de novembre del mateix any.

Reunit l'Il·ltre. Capítol, dotze dies abans del prefixat, elegí en examinadors al Rnt. Pere Carbonell³⁰, mestre de Capella de la Seu [de Manresa]³¹; al Rnt. P. Fra Joan Serarols³², de l'orde de Sant Benet del convent de Montserrat; i al Rnt. P. Fra Francisco Martí, carmelita. Constituïts en tribunal el dits en el Cor de l'Església de la Seu, amb assistència de l'Il·ltre. Capítol i Rnt. Comunitat, oïren els examens dels tres oposants que es presentaren, els quals foren el Rnt. Josep Dulachs, prevere, Organista de l'església de Moià; Esteve Llor³³, Organista de [p.8A:] l'església de Sant Miquel de Barcelona; i Andreu Folc, Organista de l'església de Terrassa³⁴.

A l'endemà, dia 22, reunit l'Il·ltre. Capítol en el lloc acostumat, es presentaren el Senyors examinadors i feren relació dels examens que havien fet els oposants, els quals "*foren tots habilitats per dit examinadors, i oïda dita relació es posà en vot, i es votà per escrutini i feren elecció d'Esteve Llor*", nomenant-lo Organista de la Seu de Manresa.

Tenim, doncs, a mossèn Llor organista a l'any 1665, i a primers de 1666, com diuen les pòlisses firmades en el seu nom i que son continuades fins l'any 1668, en que feu renúncia de dit càrrec per *mudar d'habitació* o ciutat, com diu la següent deliberació de l'Il·ltre. Capítol: A 14 de març de l'any 1668. Convocat i congregat l'Il·ltre. Capítol, es llegí una suplica donada per part del Rnt. Josep Dulachs, prevere i beneficiat, en la qual suplicava "*es servissin proveir al seu favor l'ofici d'Organista*", el qual vacava per haver-lo renunciat mossèn Esteve Llor "*per mudar d'habitació d'aquesta ciutat a la de Barcelona*". I els dits, atenent la seva habilitat, feren elecció del dit Josep Dulachs per l'ofici d'Organista".

[p.8B:] RNT. JOSEP DULACHS, 1668-1705

"Un dels organistes que més temps han exercit aquest càrrec a la Seu, és mossèn Dulachs.

La primera pòlissa que se li firmà és en el repetit llibre de la L·luminaria vella de la Seu:

1669, 19 de febrer. "*It hem donat a mossèn Josep Dulachs dues lliures pel salari de mig anyada de l'orgue, del que acostuma pagar la L·luminaria vinguda a terme per Tots Sants de 1668: dic £2*".

Aquesta pòlissa fa veure que al cessar mossèn Llor en l'ofici d'Organista, per haver-se traslladat a Barcelona, com hem vist, el rellevà a primers de maig de dit any mossèn Dulachs, nomenat Organista per l'Il·ltre. Capítol de la Seu.

29. Es curiosa la indicació de les poblacions on enviaven els edictes. Per una banda observem que només se citen poblacions de Catalunya, però per altra banda n'hi trobem a faltar d'altres, com Solsona i la Seu d'Urgell. Això voldria dir que no hi tenien una relació directa? També cal observar que en aquestes oposicions s'hi va presentar l'organista de Moià i el de Terrassa, poblacions a on no consta que s'hi enviessin edictes. Tot això voldria dir que hi havia altres mitjans de comunicació entre les esglésies o entre els seus càrrecs per assabentar de les vacants que es produïen?

30. Per ampliar informació veure "Pere Carbonell" en l'apartat dedicat a la capella de música en -BALLÚS, Glòria: "Cap a una història de la Música a Manresa, a partir dels manuscrits inèdits de Joaquim Sarret i Arbós (*1853;†1935) (I) a *Anuario Musical*, 59 (2004) pp.211-249, data concreta pp.228-229; i -VILAR, Josep: "Carbonell, Pere" a *Diccionario de la Música Española e Hispanoamericana*, vol. 3. Madrid, SGAE, 1999, p.167.

31. Pere Carbonell fou mestre de capella de la Seu de Manresa de 1662 a 1682.

32. Sarret es refereix a l'important músic Joan Cererols. Això indicaria que el capítol hauria escollit una "personalitat musical" per formar part del tribunal examinador, que voldria dir la importància i la seriositat que donaven a les oposicions al càrrec d'organista. Per ampliar informació veure: -CODINA, Daniel: "Cererols Fornells, Joan", a *Diccionario de la Música Española e Hispanoamericana*, vol. 3. Madrid, SGAE, 1999, pp.489-490.

33. Per ampliar informació veure: -VILAR, Josep M. *Diccionario de la Música Española e Hispanoamericana*, vol. 6. Madrid, SGAE, 2000, p.960.

34. Com a peu de pàgina diu: "Llibre Resolucions Capítol. Arxiu Seu".

Residia mossèn Dulachs, un benefici sota invocació de Sant Bernat i Santa Susanna, fundat per Guillem Sobraroca, a l'altar o capella de Sant Bernat a l'església de la Seu³⁵.

Aquesta capella feu edificar T. de Peguera, i el dit Organista cuidava d'adornar-la i il·luminar-la en les principals festes de l'any.

[p.8C:] A l'any 1702, considerant l'Il·ltre. Capítol de la Seu que mossèn Dulachs no podia complir amb el seu càrrec per raó de la poca salut que tenia; i que tot sovint patia d'uns atacs que el deixaven impossibilitat, proposà en la convocatòria del dia 24 de març del mateix any, conferir el càrrec d'Organista al seglar Francisco Espelt, el qual hem trobat en la cronologia dels Mestres de Capella.

De que mossèn Dulachs estava impossibilitat per exercir l'ofici d'Organista en aquest temps n'és una prova la deliberació de l'Il·ltre Capítol feta, el 21 de juliol de dit any 1702, la qual diu que havent suplicat, el dit mossèn Dulachs, que per raó dels *achaques* que tenia, se li dongués presència a tots els actes del seu ofici, resolgué dit Il·ltre. Capítol que, en virtut de la residència i bones servituds que havia fet a l'Església, se li concedís el que demanava en dita suplicació.

Morí el Rnt. Josep Dulachs a l'any 1705, segons la partida següent:

“A 16 d'agost de l'any de la nativitat del Senyor mil set-cents cinc, entre una i dues hores de la tarda, morí el Rnt. Josep Dulachs, prevere i beneficiat de l'Església de la Seu de Manresa, obtenint el benefici de Sant Bernat i Santa Susanna en dita església, fundat per Sobraroca, a [p.8D:] casa de la seva habitació, la qual és en el carrer de Talamanca de la ciutat de Manresa; rebé els Sants Sagraments i està sepultat en una tomba del Santíssim Sagrament de la Seu; ha fet testament, en poder d'Isidre Vendraner, notari de Manresa”. (Llibre d'òbits de 1689 a 1714. Arxiu Parroquial)”.

En el repetit llibre de la L·luminaria hi ha la següent pòlissa:

“17 d'agost de 1705: It, he pagat a 8 minyons, per portar la cera del cos present, de Requiem del Rnt. Josep Dulachs”.

[p.9A:] FRANCISCO ESPELT, 1705-1712

“Després que morí el Rnt. Josep Dulachs, prengué possessió de l'ofici d'Organista de la Seu, el seglar Francisco Espelt, que feia temps que exercia interinament aquest càrrec. Hem dit en la cronologia dels Mestres de Capella el perquè tingué d'abandonar el càrrec de mestre de cant; i també el perquè les pòlisses eren firmades en el seu nom, encara que hi hagués mestre nomenat.

Res més podem dir d'ell, sino que quan per raó d'ocupació o malaltia no podia tocar l'orgue, ho feia el seu fill, que també estava versat en el maneig de dit instrument.

Ho diu la següent pòlissa, de n. 46, que es troba en els comptes donats pel Rnt. Isidro Duran, procurador de les Quotidianes Distribucions de la Seu.

“It a la Senyora Teresa Espelt i al seu fill, per les prorratas dels salaris d'Organista del seu marit i el seu fill per 1712”.

Morí el Sr. Francisco Espelt el 22 d'agost de l'any 1712, segons la següent partida d'òbit, treta dels llibres parroquials:

“Dilluns a vint i dos d'agost, any de la nativitat del Senyor de mil set-cents dotze, entre [p.9B:] dotze i una hora de la nit, morí el discret Francisco Espelt, Organista de la Seu de Manresa, a casa de la seva habitació, la qual és al carrer de Santa Llúcia de la ciutat de Manresa; rebé els Sagraments; està sepultat a la Seu, davant la capella del Sant Esperit; ha fet testament en poder de D. Felix Soler, notari de Manresa”. (Llibre d'òbits de 1689 a 1714. Arxiu Parroquial).

Altres notes de la seva mort la trobem en el Llibre de la L·luminaria, que diu:

35. Com a peu de pàgina, però ratllat, diu: “Avui any 1894, és la capella o altar de la Verge Maria, refugi de pecadors, qual retaule d'estil gòtic ben daurat s'ha posat a l'any”.

23 d'agost de 1712. “*It, he pagat a 8 minyons, per portar la cera del cos present del Sr. mestre Espelt*”.

Fou elegit per a substituir-lo un altre seglar, com veurem més endavant”.

[p.9C:] JOSEP MONJO, 1712-1713

“Poc temps fou Organista de la Seu el Sr. Monjo, i creiem que ho era interinament, i mentres s'elegia el propietari.

En els comptes de Quotidianes donats pel procurador Rnt. Isidro Duran, només hi ha en el seu nom les tres pòlisses següents:

1712, 8 d'octubre: “*A Josep Monjo, Organista, pel suplement de la 3ª terça de 1712: £3 6φ*”.

1713, 2 de gener: “*Al Sr. Josep Monjo, Organista, per la 4ª terça del seu salari per l'any 1712: £17 10φ*”.

1713, 4 de març: “*S'ha fet pòlissa a Josep Monjo de £2 13φ 4 pel seu salari i prorrata de Mestre d'orgue del present any 1713*”.

Amb la qual última pòlissa podem dir que el Sr. Monjo cessà en el càrrec d'Organista, com es veurà”.

[p.9D:] RNT. ANTON SERRA, 1713-1715

“Llegim en el llibre de les Resolucions de l'Iltre. Capítol que, en la *rodon*a del dia 25 de febrer de l'any 1713, fou elegit per Organista de la Seu el clergue Anton Serra, volent que el salari d'Organista el lucrés el Mestre de Capella, i que dit mossèn Serra *participès de les distribucions quotidianes i demés que expecta a la residència de dita església*. A més d'això, el mestre d'orgue prenia part en la Capella de Música, aixís es que entre les Quotidianes Distribucions, els honoraris de la Capella, i el que contribuïen les confraries de l'església a l'Organista, aquest es feia una renda suficient per a poder viure decentment.

Començà a tocar l'orgue mossèn Serra en la 1ª terça de l'any 1713, pocs dies després de la seva elecció. Ho declara la primera pòlissa firmada amb el seu nom del llibre de Quotidianes, que diu:

1713, 1r de maig : “*S'ha fet pòlissa al clergue Anton Serra de £3 6φ 8 i són pel seu salari d'Organista i prorrata de la 1ª terça del present any*”.

Expectava l'Organista de les Quotidianes el salari de £10 cada tres mesos, segons ve consignat en els llibres de comptes de les mateixes que [p.10A:] comencen a l'any 1713.

La Lluminaria vella de la Seu donava a l'Organista £4 quiscún any, segons les pòlisses que trobem firmades en els anys 1713, 1714 i 1715.

En el referit llibre de resolucions de l'Iltre. Capítol, veiem que, en el mateix dia que mossèn Serra fou elegit Organista de la Seu, es resolgué “*fer acte de perpetuar-lo en dit ofici d'Organista, com en efecte es feu, perquè dit Serra es pogués ordenar i lucrar les caritats de les misses que es distribueixen entre els residents de dita església*”.

Algun temps després d'haver firmat l'Iltre. Capítol l'auto de perpetuació d'Organista a favor de mossèn Serra, aquest es traslladà al *magisteri de la vila de Cardona*, segons consta en una carta que s'envià al Sr. Bisbe de Vic, fent-li saber la tal nova. Això succeí en el mes d'octubre de l'any 1715, perquè trobem en la llibreta del manador de misses que se li *manà misses fins el dia 13 de dit mes i any*”.

[p.10B:] JOSEP FORTET, 1715-1716

“Després que mossèn Serra cessà en el càrrec d'Organista, fou elegit en classe d'interí el Sr. Fortet. Les pòlisses firmades en el seu nom comencen amb la següent:

1715, 31 de desembre: “*S'ha fet pòlissa a Josep Fortet pel treball i assistència que ha fet en tocar l'orgue de nostra església, pel temps de 4 mesos, des del 12 d'octubre de 1715 fins el 12 de febrer de 1716: £13 6φ 8*”. (Llibre de comptes del Capítol).

Encara que aquesta pòlissa està datada el 31 de desembre de 1715 i se li paga fins el 12 de febrer de 1716, no ens ha d'extranyar, ja que podria ser molt bé que l'Iltre. Capítol tingués organista elegit, i que aquell no pogués residir fins a la data descrita, com així ho veurem més endavant”.

[p.10C:] RNT. ALEIX MUNTADA, 1716-1720

“En el mes de febrer de l'any 1716 començà a tocar l'orgue a la Seu el Rnt. Muntada, segons diu una pòlissa que se li paga a prorrata de la 1ª terça del mateix any.

Continua el dit mossèn Muntada en el seu exercici d'Organista fins els últims de desembre de 1720, en que per raó d'haver estat nomenat procurador de l'Iltre. Capítol, i sent incompatibles els dos càrrecs, fou elegit organista el 22 de desembre de dit any el Sr. Josep Fortet, que en el 1715 havia servit d'interf”.

[p.10D:] JOSEP FORTET, 1720-1724

“Elegit Organista efectiu, el Sr. Fortet començà a exercir el seu càrrec el primer del mes de gener de l'any 1721.

Les pòlisses que se li firmaren són des del mes i any dit, fins a últims de l'any 1724, en que morí, segons consta en la partida d'obit que transcribim:

“Dimecres a vint-i-dos de novembre de l'any de la nativitat del Senyor mil set-cents vint-i-quatre, entre vuit i nou hores de la matinada, morí Josep Fortet, Organista de la Seu de Manresa, a casa de la seva habitació, la qual està a la plaça de l'Om; rebé els sagraments; està sepultat a la Seu de Manresa davant la Capella de Sant Josep; no ha fet testament”. (Llibre d'Obits de 1714 a 1742, Arxiu Parroquial”).

[p.11A:] RNT. ALEIX MUNTADA, 1724-1726

“Després de mort el Sr. Fortet, s'encarregà altra volta de l'orgue de la Seu el Rnt. Muntada.

La primera pòlissa que se li firmà està datada el 6 d'abril de l'any 1725, i la darrera el 31 de desembre del mateix any, en que se li pagà la 4ª terça, que són els mesos d'octubre, novembre i desembre [de 1726].

En un llibre de comptes de la Llumínia vella de la Seu, trobem una nota que diu:

“Dia 23 de gener de 1728 he pagat a Aleix Muntada divuit lliures, i dites són per sis anys de tocar l'orgue a la nostra església, i com la llumínia correspon a l'Organista £4 quiscún any, i no havent-se-li donat cap diner per tot l'espai de sis anys, i havent-me fet convenir el dit Aleix en presència del Degà per les £24 pujaven els sis anys, el Sr. Degà ajustà fossin £18, i jo (el donador de comptes), vista l'ordre pasé a donar dita quantitat”. (Llibre citat. Arxiu de la Seu).

De manera que durant els deu anys que es rellevaren l'orgue mossèn Muntada i el Sr. Fortet, aquell fou Organista per espai de sis anys.

No sabem el perquè deixà d'ésser organista el Rnt. Muntada”.

[p.11B:] RNT. SEBASTIÀ VILADROSA, 1726-1768

“A la cronologia dels Mestres de Capella hem dit que el clergue Sebastià Viladrosa, a l'any 1725, exercia interinament el mestrat de la Capella de la Seu³⁶.

Quan a l'any 1726 fou elegit el mestre nou, l'Iltre. Capítol, agrait als bons serveis prestats pel clergue Viladrosa en tot el temps del mestrat de la Capella, l'elegí per Organista, qual càrrec aleshores estava vacant. Així ho trobem en la resolució de l'Iltre. Capítol, feta a 10 de gener de l'any 1726, la qual, extractada, diu així:

36. Veure - BALLÚS, Glòria: “Cap a una història de la Música a Manresa, a partir dels manuscrits inèdits de Joaquim Sarret i Arbós (*1853;†1935) (I) a *Anuario Musical*, 59 (2004) p.233.

1726, 10 de gener: “Començà a residir a la nostra església el llicenciat Sebastià Viladrosa, clergue del Bisbat de Solsona, Organista, havent-lo acceptat l’Iltre. Capítol *per lo empleo* de sonar l’orgue, donant-li les distribucions quotidianes com els demés residents, i juntament donar-li £40 de salari conforme és de Concordia”.

Les primeres pòlisses que se li firmaren són les següents: El llibre de les Quotidianes diu:

1726, 8 d’abril: “*S’ha fet pòlissa al Rnt. Sebastià Viladrosa de £10 pel seu salari d’Organista, a compliment de la 1ª terça dels mesos de gener, febrer i març de 1726*”.

[p.11C:] En el llibre de comptes de la Luminaria vella, consta:

1727, 16 de març: “*Item he pagat a Sebastià Viladrosa, Organista de nostra església, el salari li fa l’administració, i li pagà per l’any 1726, que és la quantitat de £4*”.

El 26 de desembre de l’any 1733 començà mossèn Viladrosa a residir un benefici sota invocació de Sant Joan Baptista, fundat en la Seu en la Capella i altar de Sant Josep, el qual benefici residí fins el dia de la seva mort.

El salari que donaven les Quotidianes Distribucions a l’Organista, des de l’any 1713, com s’ha vist, era de £10 cada terça, o bé cada tres mesos; però des de l’any 1761, atenent l’Iltre. Capítol i Rnt. Comunitat els bons serveis prestats en aquesta església, pel Rnt. Viladrosa, se li augmentà fins a £17 10q per quiscún trimestre.

Morí el Rnt. Viladrosa el 4 d’abril de l’any 1768, segons la següent partida que transcribim:

“*Dilluns, a quatre d’abril de l’any mil set-cents seixanta vuit, cap a les dotze hores de la nit, morí a la casa de la seva habitació, que és en el carrer de les Picas, el Rnt. Sebastia Viladrosa, prevere beneficiat, i Organista de la Seu de Manresa, i el dia sis de dit mes i any, fou enterrat a l’església de la Seu. Rebé els Sagraments. Feu testament, en poder de Francisco Ralla, notari de Manresa*”. (Llibre d’Òbits de 1767 a 1781. Arxiu Parroquial)³⁷.

[p.11D:] Hem de fer constar en aqueix lloc la sol·licitud de l’Iltre. Capítol i Rnt. Comunitat de la Seu de Manresa, envers el major llustre i esplendor de les funcions que es celebren en aquella església.

Mitjançant la circumstància d’haver-hi dos beneficis vacants, l’un a l’altar de Sant Josep que obtenia el Rnt. Viladrosa, difunt, i l’altre a l’altar de Tots Sants, sota invocació de Sant Domènec, del qual era obtentor el Rnt. Geroni Vila, que morí el 2 de març de 1776, i sent ambdós beneficis de Patronat del Rei, el dit Iltre. Capítol, a 4 de setembre de 1793, presentà un memorial a Sa Magestad suplicant que *en virtut de no poder-se cantar actualment* en dita església les hores canòniques amb la solemnitat i decoro propis del Santuari, perquè no hi ha cap chantre, “*es digni proveir dits dos beneficis, imposant als nous obtentors l’obligació de servir de chantres en el Cor*”, preceint oposicions en presència de l’Iltre. Sr. Bisbe de Vic, o bé de l’Iltre. Cabildo de la Seu de Manresa, a fi de que el cant en les fundacions eclesiàstiques es fassi amb la majestat i arreglo propis per augmentar la devoció dels fidels”.

[p.12A:] RAMON PETZI, 1768-1816

“És seglar i germà del mestre de Capella, mossèn Joan³⁸, tots dos naturals de la vila de Berga. Començà el Sr. Ramon a exercir el càrrec d’Organista a la Seu de Manresa a l’any 1768, segons consta en la deliberació de l’Iltre. Capítol, feta el 22 d’abril del mateix any, la qual, extractada, diu:

S’ha resolt admetre en l’ofici d’Organista d’aquesta església a Ramon Petzi, amb les obligacions acostumades, això és, que a més de tocar l’orgue, segons consuetud de l’església, deurà acompanyar els Síndics del Capítol quan van a donar la benvinguda al Sr. Bisbe o altra persona de graduació; deurà resi-

37. En el manuscrit hi ha la informació, en el full que correspon a la pàgina 11D, que transcriu a continuació i que comença: “Aquesta plana s’ha de posar en el següent organista al senyal Ø”, malgrat que no hi consta en el lloc on cal afegir-ho.

38. Es refereix a Joan Petzí. Per ampliar informació, vegeu: -BALLÚS, Glòria: “Cap a una història de la Música a Manresa, a partir dels manuscrits inèdits de Joaquim Sarret i Arbòs (*1853;†1935) (I) a *Anuario Musical*, 59 (2004) p.235.

dir al cor com els demés residents i ajudar al Mestre a cantar les antifones, introit, responsos de lliçons quan les matines són cantades, i també en les processons; en absència del Mestre, deurà manar el cor com lo mateix Mestre, i cuidar dels corers i demés obligacions del mateix Mestre³⁹.

A l'any 1773 el Sr. Petzí demanà a l'Iltre. Capítol es servís perpetuar-li el benefici d'Organista de la Seu, promentent complir bé i lleialment el càrrec. I el dit Iltre. Capítol, atenent les bones costums i exemplar conducta del [p.12B:] que sempre havia portat, resolgué perpetuar-li el dit càrrec d'Organista, com es pot veure en la deliberació que copiem:

“En veinte y tres abril mil setecientos setenta y tres, congregado el Iltre. Cabildo de la Seo de Manresa, en el aula capitular, de orden del Muy Iltre. Sr. Don Jacinto Romanyà, por la gracia de Dios Pabor-dre de Manresa, con intervención de dicho Señor y de los Señores Canónigos Dr. Josep Verdaguer, camarero; Ignacio de Rou, sacristán mayor; Dr. Antonio Angla, Prior; Antonio Comes, Capiscol; Dr. Ramon Montaña, rector de Sant Miguel; Jaime Vilarrubia, Juan Ferrarons y Don Juan Antonio de Maicas, pbros, como la mayor parte de los capitulares de aquél. Atendiendo que Ramon Petzi ha servido cinco años el oficio de Organista de esta Iglesia y ha desempeñado y se espera continuará en desempeñar bien este oficio; ha acordado perpetuarle como en efecto con la presente le perpetua en este empleo, cumpliendo en sus obligaciones como lo ha hecho hasta el presente, y no de otra manera; Y en caso de inhabilitarse y no poder ejercer el referido oficio, se reserva el Cabildo la facultad de elegir otro en su lugar con todos los emolumentos. Y concede a dicho Ramon Petzi en este caso el quedarse perpetuamente en la capilla como otro de sus individuos, con sus útiles correspondientes”. (Llibre de Resolucions del Capítol).

[p.12C:] Morí el Sr. Petzi, de mort repentina, el 22 de març de l'any 1816, com consta en la següent partida:

“Dia vint-i-dos de març de l'any mil vuit-cents setze, morí repentinament, a l'edat de vuitanta anys, el Sr. Ramon Petzi, natural de la vila de Berga, bisbat de Solsona, Organista de la Seu de Manresa, i el dia vint-i-quatre de dit, se li donà sepultura a la Seu, amb enterro present de Requiem amb tres oficis, i el dia vint-i-set se li celebraren altres tres oficis; feu testament, en poder del discret Josep Maria Mas, notari de Manresa”. (Llibre d'Obits de 1812 a 1833, Arxiu Parroquial”).

[p. 12D:] RNT. MARIANO MATARRODONA 1816-1865

“Era natural de la vila de Moià. A l'any 1812, per estar impossibilitat el Sr. Petzi, Organista, tocava l'orgue de la Seu mossèn Matarrodona, i quan aquell morí el rellevà en el seu càrrec en qualitat d'interí.

Havent demanat a l'Iltre. Capítol tingués la bondat de perpetuar-li l'ofici d'organista, a fi de que es pogués ordenar sacerdot, el dia 3 de setembre de l'any 1819, resolgué dit Iltre. Capítol accedir a la súplica de mossèn Matarrodona, amb la renda de £40 quiscún any, a més de les distribucions quotidianes que percibia, de la mateixa manera que es feu al Rnt. Anton Serra, a l'any 1713 i a Ramon Petzí, el seu antecessor al 1773.

A 13 de febrer de 1825, fou admés a la residència del Cor de la Seu com a beneficiat, obtenint el benefici de Sant Joan, fundat a l'altar de Sant Josep de la mateixa església; el qual benefici estava vacant des de que morí el Rnt. Sebastià Viladrosa, Organista.

Mossèn Matarrodona desemenyà el càrrec de Mestre de Capella en varies èpoques, com es [p.13A:] pot veure en la cronologia de dits Mestres.

Morí el 17 de juny de 1865, segons consta en la següent partida, tret dels llibres parroquials.

39. Per ampliar informació veure: -BALLÚS, Glòria: “El órgano de la colegiata de Santa Maria de la Seo de Manresa en el siglo XVIII: el Memorial de Ramon Petzi”, a *Actas del V Congreso de Órgano Hispano (Santander, 3-6 desembre de 2004)*, en premsa.

“Como Ecónomo de la parroquia de la ciudad de Manresa, Obispado de Vic, Provincia de Barcelona, a 18 de junio de 1865, mandé dar sepultura eclesiástica al cadáver del Rdo. Mariano Matarrodona, pbro. beneficiado, Organista de la Seo, de edad setenta y dos años, hijo legítimo y natural de los consortes Sebastián, labrador, y Antonia Codina, todos naturales de Moya. Falleció el día antes, a consecuencia de un càncer del recto, según certificación del facultativo. Recibió los SS. Sacramentos. Hizo testamento en 24 de abril del corriente año, en poder de Armengol Jordana, notario de Manresa. Doy fe Francisco de A. Solís. Ecónomo”. (Llibre d’òbits de 1865 a 1866. Arxiu Parroquial)”.

[p.13B:] ORGANISTES⁴⁰

Rnt. Miquel Aymerich [del Bosch], pvre.	1562-1585
Rnt. Agustí Vinyes	1585-1595
Rnt. Martí Padró	1595
Rnt. Maurici Casanovas	1596-1597
Rnt. Joan Novial	1597-1598
Rnt. Pere Gil	1598-1603
Rnt. Josep Sabater	1603-1616
Rnt. Jaume Bena	1616-1635
Rnt. [Iltre. Dr.] Francesc Fadre, canonge,	1635-1660
Rnt. Jaume Siroso 1652	1660-1665
Rnt. Esteve Llor	1665-1668
Rnt. Josep Dulachs	1668-1705
D. Francisco Espelt	1705-1712
D. Josep Monjo	1712-1713
Rnt. Anton Serra	1713-1715
D. Josep Fortet [1 ^a vegada]	1715-1716
Rnt. Ale[i]x Muntada [1 ^a vegada]	1716-1720
D. Josep Fortet [2 ^a vegada]	1720-1724
Rnt. Ale[i]x Muntada [2 ^a vegada]	1724-1726
Rnt. Sebastià Viladrosa	1726-1768
D. Ramon Petzí	1768-1816
Rnt. Mariano Matarrodona	1816-1865

COSTUMS PER LA MÚSICA A LA SEU DE MANRESA⁴¹

“Quan hi havia una vacant de corer a la Capella de la Seu, o bé en el Cor, el Sr. Mestre presentava a un noi, que creia apte per servir, ja en la música, ja en el cor, i aleshores, reunit el Capítol era examinat i aquell, junt amb el Mestre de Capella, determinaven el ser bo o dolent. Això es feia a l’any 1802, segons llegim en una de les Resolucions del Capítol en el seu llibre corresponent.

El Capítol nomenava tots els anys a dos canonges protectors de la Capella de Músics, com consta a l’elecció d’Oficis, que es feia a l’any 1802, segons el llibre de Resolucions del Capítol.

1804. El Mestre de Capella era l’encarregat d’avisar als Srs. Canonges en el dia que havien de tenir Rodona o Capítol. Avisava en nom del Paborde”.

* * *

40. Hi ha diferents fulls que s’afegeixen al manuscrit de Sarret, a forma d’ampliació d’informacions; atesa la informació que ofereix ho transcriu a continuació.

41. En full sol que acompanya al manuscrit.

El propòsit d'aquest dos articles "Cap a una història de la música a Manresa, a partir dels manuscrits inèdits de Joaquim Sarret i Arbós (*1853;†1935) I i II" ha estat donar una visió de la forma de "funcionar" de la capella de música de la Seu de Manresa, amb els seus mestres de capella, de l'orque i dels seus organistes.

L'historiador Joaquim Sarret i Arbós amb aquesta documentació, aportada a través d'aquests manuscrits inèdits que he transcrit, ens dóna unes dades realment valuoses, ja que part de la informació que mostra no és consultable actualment, degut a les cremes i altres desperfectes que han sofert alguns llibres de l'Arxiu de la col·legiata manresana; que, per altra banda, són del tot imprescindibles per a la total recuperació històrica de la "vida musical" que tenia la Seu i, per extensió, la ciutat de Manresa.

Queda per una altra ocasió el mostrar un estudi més exhaustiu a partir d'una ampliació de la documentació consultada, que es conserva en el mateix Arxiu de la Seu i a l'Arxiu Històric Comarcal de Manresa.

Index onomàstic *Anuario Musical*, 59 (2004)

- ALTARRIBA, Guillem, [mestre de l'escola de música o de cant]; 217
 AUGER, Joseph, músic; 225
 BAGUER, Carlos, mestre; 241
 BALIUS, [Jaume], mestre; 241
 BASACHS, Segismundo, mestre; 241
 BERNAT, Joan, sustentor [soxantre, mestre substitut]; 230
 BONFILL, Guillem, [mestre de cant]; 217
 CANYELLES, Jaume, mestre de capella; 211-226
 CANYELLES, Pere de, [mestre de l'escola de música o de cant]; 217
 CARBONELL, Pere, mestre de capella; 228-229
 CARRERAS, Sebastià, mestre de capella; 228
 DACHS, Salvador, mestre de capella; 234-235
 DULACH, Josep, organista; 229-231
 DURAN, Josep, director de la capella de Sant Ignasi; 214
 DURAN, Josep; mestre; 241
 ESCORSELL, Francisco, mestre de capella; 214-240-241
 ESPELT, Francisco, mestre de capella, [organista]; 231-232
 ESPONA, Maurici, mestre de capella; 237-241
 ESTRUCH, Pere, mestre de capella; 227
 FADRE, Francisco, mestre de capella; 226-227-228
 FADRE, Tomàs, [cantor]; 218
 FERRER, Pere, [mestre de cant]; 217
 GIL, Pere, organista; 218
 JUNCÀ; 241
 JUNCÀ, Francisco, mestre; 241
 LLIBONS, Francisco, mestre; 241
 LLONELL, Pedro Juan, mestre; 241
 MARCH, Francisco, mestre de capella; 229
 MARCH, Pere, mestre de capella; 231-232-233
 MARTÍ, mestre; 241
 MASVESI [MASVASI], Josep, mestre de capella; 234-235
 MATARRODONA, Mariano, mestre de capella, organista; 241
 MENSA, Cayetano [Caietà], mestre de capella; 238-239-240-241
 MIR, Joan, mestre de capella; 233
 OLLER, Ignasi, mestre de capella; 228
 PAGES, Rafel, músic; 225
 PATZI [PETZI], Joan, mestre de capella; 235-236-237-238-239
 PELEGRI, Anton, mestre de capella; 228
 PRUNES, Lluís, mestre de capella; 240
 QUERALT, Francisco, mestre; 241
 ROSELL, Joan, mestre; 241
 RUSINYOL, Joseph, músic; 225
 SANTLLEI, Francesc, [mestre de l'escolania]; 217

- SARRET i ARBÓS, Joaquim, historiador; 211-212-213-214-215-216-217-241-242
SERVITJA, Joan Bernat, mestre de capella; 226
SUBIAS, Carlos, mestre regent; 230-231
SUBIAS, Jaume, mestre de capella; 229-230-231
TORRAS, Mariano, mestre de capella; 211-214-240-241
VILADROSA, Sebastià, mestre de capella; 233

Index onomàstic *Anuario Musical*, 60 (2005)

- AYMERICH DEL BOSCH, Miquel, organista; 217-224-225-226-236
BENA, Jaume, organista; 228-229-236
BORDONS, Francesc, mestre orguener; 219-220-221-222
CARBONELL, Pere, mestre de capella; 230
CASANOVAS, Maurici, organista; 227-236
[CERAROLS] veure: SERAROLS
DULACHS, Josep, organista; 230-231-236
ESPELT, Francisco, organista; 231-232-236
ESTRUCH, Pere, mestre de cant; 229
FADRE, Francesc, organista; 224-228-229-236
FOLC, Andreu, organista; 230
FORTET, Josep, organista; 232-233-236
GIL, Pere, organista; 227-228-236
LLOR, Esteve, organista; 229-230-236
MARTI, Francisco, examinador; 230
MATARRODONA, Mariano; 217-235-236
MONJO, Josep, organista; 232-236
MUNTADA, Aleix, organista; 233-236
NOVIAL, Joan, organista; 227-228-236
PADRÓ, Martí, organista; 227-236
PELEGRÍ, Anton, mestre de cant; 229
PETZÍ, Ramon, organista; 219-234-235-236
SABATER, Josep, organista; 228-236
SARRET ARBÓS, Joaquim; 217-218-219-221-224-226-227-230-237
SERAROLS [CERAROLS], Joan, examinador; 230
SERRA, Anton, organista; 232-235-236
SIROSA, Jaume, organista; 229-236
VILADROSA, Sebastià, organista; 233-234-235-236
VINYES, Agustí, organista; 224-226-227-236